

Proposta 4

cooperatives.

units en som més



Els principis sobre els quals es va assentar el cooperativisme des del seu naixement, així com els valors que el van inspirar, tenen hui en dia més vigència que mai i han de ser atesos en el moment present en què l'individualisme més competitiu amenaça tots els sectors de la societat, inclús l'àmbit educatiu.

El món de l'educació va veure en estos principis del cooperativisme una font d'inspiració i va crear allò que es coneix com a escola cooperativa, un marc pedagògic que proposa substituir les fórmules escolars més tradicionals per altres en què el treball cooperatiu entre els agents educatius –alumnes-professors– donen lloc a una educació basada en la igualtat d'oportunitats, el coaprenentatge, l'ajuda mútua, l'autoresponsabilitat, l'honestedat, l'intercanvi democràtic o la preocupació pels altres.

D'altra banda, la Comunitat Valenciana ha sigut històricament una regió d'un fort arrelament cooperativista vinculat en primer lloc a l'activitat rural, i més tard a altres models de cooperatives industrials o culturals. Per estes raons és important atendre des del sistema educatiu este tipus d'actuacions que són fonamentals per a potenciar un creixement humà i econòmic que siga solidari, compromés i sostenible en la societat actual.

OBJECTIUS

1. Conéixer i aprofundir en el moviment cooperativista, en els seus principis i valors, i en els beneficis humans i econòmics que se'n deriven.
2. Descobrir la vigència de l'escola cooperativa i introduir en la metodologia educativa els elements necessaris per a aconseguir un sistema més solidari, just, igualitari, responsable, compromés i sostenible.
3. Investigar la tradició cooperativa de la Comunitat Valenciana: els seus inicis rurals, el seu posterior desenrotllament i expansió i la seua situació actual, i establir la connexió del moviment amb la cultura pròpia del poble valencià.
4. Assajar distintes fórmules de cooperatives en els centres educatius, entre alumnes i professors, com un mitjà eficaç per a posar en pràctica els mecanismes que les regixen i com un mitjà precís per a revalorar els valors que la sostenen.
5. Estimular i recolzar les iniciatives educatives i socials basades en els principis cooperatius per a aconseguir la igualtat, la integració de la diversitat i el compromís social de tots els participants.

ÍNDEX

1. ELS MATERIALS DIDÀCTICS **3**

2. RELACIÓ AMB EL CURRÍCULUM **4**

- 2.1. Educació Primària
- 2.2. Educació Secundària
- 2.3. Objectius didàctics

3. ACTIVITATS **10**

- 3.1. L' ABC de les Cooperatives de Treball Associat
- 3.2. En què consisteix el model cooperatiu?
- 3.3. Cooperatives de treball Associat: unitat didàctica
- 3.4. Un conte i un còmic

4. OBRINT PORTES! **15**

5. AVALUACIÓ **17**

1. els materials didàctics

Els materials didàctics que a continuació es presenten són una ferramenta de treball totalment adaptable i versàtil que es posa a disposició dels docents perquè en facen un ús lliure i autònom. El seu format obert i accessible deixa total autonomia al professorat perquè dispose d'ells segons les seues necessitats específiques i perquè pugua incardinar-los en la programació d'aula amb tota facilitat. A continuació detallem algunes indicacions prèvies a la seua utilització:

Adaptables: Esta és una proposta oberta a educació Primària i Secundària. Adapta els continguts al nivell educatiu a què s'ha de dirigir.

Activitats: Com a docent, tens total autonomia per a seleccionar les activitats que consideres més convenients per a la realitat de la teua aula.

Coordinació: programa de manera conjunta amb els departaments de les assignatures implicades l'aplicació del projecte quant a objectius, competències, activitats i avaluació. El treball en equip és més enriquidor per als docents i per a les alumnes.

Temporalització: dedica les sessions que consideres oportunes en cada una de les àrees. El grup d'alumnes indicarà si necessita dedicar més o menys temps a la proposta.

Currículum: la proposta s'ha dissenyat seguint els objectius que proposa el currículum per a les assignatures especificades. La intenció és dotar-te de material específic i ajudar-te a assolir els objectius i les competències bàsiques.

Fases: els materials es dividixen en dos fases: les activitats específiques i la proposta final **Obrint portes!** La proposta final busca sempre ser inclusiva i fer partícip al nombre més gran d'agents educatius i socials possibles.

2. relació amb el currículum

A continuació detallem la relació que guarden els materials didàctics amb els elements del currículum d'Educació Primària i Educació Secundària.

COMPETÈNCIES BÀSIQUES

- ❖ COMUNICACIÓ LINGÜÍSTICA ✓
- ❖ RAONAMENT MATEMÀTIC
- ❖ INTERACCIÓ AMB EL MÓN FÍSIC I NATURAL ✓
- ❖ DIGITAL I TRACTAMENT DE LA INFORMACIÓ ✓
- ❖ SOCIAL I CIUTADANA ✓
- ❖ CULTURAL I ARTÍSTICA ✓
- ❖ APRENDRE A APRENDRE ✓
- ❖ AUTONOMIA I INICIATIVA PERSONAL ✓



Objectius de l'etapa

- a) Conèixer i apreciar els valors i les normes de convivència, aprendre a obrar d'acord amb elles, preparar-se per a l'exercici actiu de la ciutadania respectant i defenent els drets humans, així com el pluralisme propi d'una societat democràtica.
- b) Desenvolupar hàbits de treball individual i d'equip, d'esforç i responsabilitat en l'estudi, així com actituds de confiança en si mateix, sentit crític, iniciativa personal, curiositat, interès i creativitat en l'aprenentatge, amb els quals es pot descobrir la satisfacció de la tasca ben feta.
- c) Desenvolupar una actitud responsable i de respecte pels altres que afavorisca un clima propici per a la llibertat personal, l'aprenentatge i la convivència, així com fomentar actituds que promoguen la convivència en els àmbits escolar, familiar i social.
- d) Conèixer, comprendre i respectar els valors de la nostra civilització, les diferències culturals i personals, la igualtat de drets i oportunitats d'hòmens i dones, i la no-discriminació de persones amb discapacitat.
- e) Conèixer i utilitzar de manera apropiada el valencià i el castellà, oralment i per escrit. Valorar les possibilitats comunicatives del valencià com a llengua pròpia de la Comunitat Valenciana i com a part fonamental del seu patrimoni cultural, així com les possibilitats comunicatives del castellà com a llengua comuna de totes les espanyoles i els espanyols i d'idioma internacional. Desenvolupar, així mateix, hàbits de lectura com a instrument essencial per a l'aprenentatge de la resta de les àrees.
- i) Conèixer i valorar l'entorn natural, social, econòmic i cultural de la Comunitat Valenciana, situant-los sempre en el seu context nacional, europeu i universal, així com les possibilitats d'acció i atenció d'este. Iniciar-se, així mateix, en el coneixement de la geografia de la Comunitat Valenciana, d'Espanya i universal.
- j) Iniciar-se en les tecnologies de la informació i la comunicació, i desenvolupar un esperit crític davant dels missatges que reben i elaboren.
- l) Comunicar-se a través dels mitjans d'expressió verbal, corporal, visual, plàstica, musical i matemàtica; desenvolupar la sensibilitat estètica, la creativitat i la capacitat per a disfrutar de les obres i les manifestacions artístiques.
- m) Conèixer el patrimoni cultural d'Espanya, participar en la seua conservació i millora, i respectar la seua diversitat lingüística i cultural.
- n) Conèixer i valorar el patrimoni natural, social i cultural de la Comunitat Valenciana, dins del context històric, social i lingüístic propi, així com participar en la seua conservació i millora.
- o) Desenvolupar tots els àmbits de la personalitat, així com una actitud contrària a la violència i als prejuís de qualsevol tipus.

Àrees de coneixement

Els continguts d'esta proposta educativa són transversals. No es relacionen de manera exclusiva amb un àrea de coneixement, sinó que les activitats plantejades poden abordar-se des de les següents àrees:

a) Coneixement del medi natural, social i cultural

El conjunt de la proposta pot fer-se des d'esta assignatura, per la seua càrrega social i cultural.

b) Educació artística

Les activitats relacionades amb l'expressió artística dels principis cooperatius. La pràctica de treball en equip podria fer-se des de l'àrea de música.

c) Educació física

La pràctica i valoració del treball en equip i altres principis i valors cooperatius.

d) Castellà: llengua i literatura i Valencià: llengua i literatura

Les competències de comunicació lingüística associades al treball del vocabulari específic d'estos camps lèxics i semàntics, la comprensió de textos i l'expressió oral i escrita.

Objectius de l'etapa

- a) Conèixer, assumir responsablement els deures i exercir els drets en el respecte als altres, practicar la tolerància, la cooperació i la solidaritat entre les persones i grups, exercitar-se en el diàleg, refermar els drets humans com a valors comuns d'una societat plural, oberta i democràtica, i preparar-se per a l'exercici de la ciutadania democràtica.
- b) Adquirir, desenrotllar i consolidar hàbits de disciplina, estudi i treball individual i en equip com a condició necessària per a una realització eficaç dels processos de l'aprenentatge i com a mitjà de desenrotllament personal.
- c) Fomentar actituds que afavorisquen la convivència en els àmbits escolar, familiar i social.
- d) Valorar i respectar, com un principi essencial de la nostra Constitució, la igualtat de drets i oportunitats de totes les persones, amb independència del seu sexe, i rebutjar els estereotips i qualsevol discriminació.
- e) Enfortir les capacitats afectives en tots els àmbits de la personalitat i en les relacions amb els altres, així com rebutjar la violència, els prejudis de qualsevol tipus, els comportaments sexistes i resoldre pacíficament els conflictes.
- f) Desenrotllar destreses bàsiques en la utilització de les fonts d'informació per a, amb sentit crític, adquirir nous coneixements. Adquirir una preparació bàsica en el camp de les tecnologies, especialment les de la informació i la comunicació.
- h) Desenrotllar l'esperit emprenedor i la confiança en si mateix, la participació, el sentit crític, la iniciativa personal i la capacitat per a aprendre a aprendre, planificar, prendre decisions i assumir responsabilitats, així com valorar l'esforç amb la finalitat de superar les dificultats.
- i) Comprendre i expressar amb correcció textos i missatges complexos, oralment i per escrit, en valencià i en castellà. Valorar les possibilitats comunicatives del valencià com a llengua pròpia de la Comunitat Valenciana i com a part fonamental del seu patrimoni cultural, així com les possibilitats comunicatives del castellà com a llengua comuna de totes les espanyoles i els espanyols i d'idioma internacional. Iniciar-se, així mateix, en el coneixement, la lectura i l'estudi de la literatura d'ambdós llengües.
- k) Conèixer els aspectes fonamentals de la cultura, la geografia i la història de la Comunitat Valenciana, d'Espanya i del món; respectar el patrimoni artístic, cultural i lingüístic; conèixer la diversitat de cultures i societats a fi de poder valorar-les críticament i desenrotllar actituds de respecte per la cultura pròpia i per la dels altres.
- m) Analitzar els mecanismes i valors que regixen el funcionament de les societats, en especial els relatius als drets, deures i llibertats de les ciutadanes i dels ciutadans, i adoptar juís i actituds personals respecte a estos.
- o) Valorar i participar en la creació artística i comprendre el llenguatge de les distintes manifestacions artístiques, utilitzant diversos mitjans d'expressió i representació.
- p) Analitzar i valorar, de manera crítica, els mitjans de comunicació escrita i audiovisual.

Àrees de coneixement

Els continguts d'esta proposta educativa són transversals. No es relacionen de manera exclusiva amb un àrea de coneixement, sinó que les activitats plantejades poden abordar-se des de les següents àrees:

a) Ciències socials, Geografia i Història

El conjunt de la proposta pot fer-se des d'esta assignatura, per la seua càrrega social i cultural.

b) Educació plàstica i visual i Música

Les activitats relacionades amb l'expressió artística dels principis cooperatius. La pràctica de treball en equip podria fer-se des de l'àrea de música.

c) Educació física

La pràctica i valoració del treball en equip i altres principis i valors cooperatius.

d) Castellà: llengua i literatura i Valencià: llengua i literatura

Les competències de comunicació lingüística associades al treball del vocabulari específic d'estos camps lèxics i semàntics, la comprensió de textos i l'expressió oral i escrita.

e) Educació per a la ciutadania i els drets humans

Pel tractament de valors i principis ètics i socials que comporta esta proposta.



2.3. Objectius didàctics

- 1.** Conèixer el moviment cooperativista com a base d'un sistema econòmic i social més just i més humà, i aprendre els principis i valors que el fonamenten.
- 2.** Descobrir què és una cooperativa de treball associat (CTA), com es constitueix i quins aspectes regeixen el seu funcionament.
- 3.** Posar en valor el model cooperatiu en l'àmbit educatiu a partir dels models d'escola cooperativa existents.
- 4.** Fomentar entre l'alumnat i entre tota la comunitat educativa el treball en equip, la igualtat d'oportunitats, els valors democràtics i subratllar la importància d'exercir una ciutadania activa, compromesa i responsable.
- 5.** Reconèixer els valors humans derivats del moviment cooperativista, desenrotllar actituds integradores i de respecte i descobrir en elles un mitjà per a l'enriquiment social i personal.

ORIENTACIONS METODOLÒGIQUES

SEQÜENCIACIÓ

Estos materials poden ser usats per a Primària i Secundària. Selecciona les activitats que consideres oportunes per al teu grup d'alumnes. D'elles, adapta el grau d'exigència de les tasques al nivell educatiu a què vagen dirigides.

TRANSVERSALITAT

Porta a la pràctica l'aplicació d'estos materials des de la transversalitat, en la mesura que siga possible. Potencia les activitats interdepartamentals i les accions coordinades entre centres educatius i organismes externs.

INTEGRACIÓ

Intenta integrar al conjunt de la comunitat educativa i que l'activitat traspasse els murs del centre. Les activitats han d'eixir en busca dels ciutadans, o bé han de ser els ciutadans els que entren a involucrar-se en el centre docent. Intenta també integrar a les associacions d'alumnes/as i les AMPAS del centre.

3. activitats

3.1. L' ABC de les Cooperatives de Treball Associat

Tasca

✓ **Material adjunt: Carpeta Activitat 1.**

El primer document de treball que presentem s'anomena l'ABC de les Cooperatives de Treball Associat (CTA) precisament perquè fa una primera aproximació al món d'este tipus d'associació.

Tal i com diu a l seu inici, «*según la Ley de Cooperativas de la Comunidad Valenciana, Ley 8/2003 de 24 de marzo, una cooperativa es la agrupación voluntaria de personas físicas y, cumpliendo determinados requisitos legales, jurídicas, al servicio de sus socios, mediante la explotación de una empresa colectiva sobre la base de la ayuda mutua, la creación de un patrimonio común y la atribución de los resultados de la actividad cooperativizada a los socios en función de su participación en dicha actividad.*»

A la Comunitat Valenciana, la institució que aglutina les cooperatives de treball associat és FEVECTA, la Federació Valenciana d'Empreses Cooperatives de Treball Associat (<http://www.fevecta.coop/>). Ells són qui han elaborat els materials adjunts que acompanyen la proposta didàctica i els col·laboradors amb qui hem desenvolupat les activitats.

- ✓ A partir del document de l'ABC, elabora una primera introducció, adequada al nivell dels teus alumnes, sobre què és el cooperativisme i què és una cooperativa de treball associat.
- ✓ Establiu un diàleg a partir dels tipus de relacions que poden existir entre les persones, per a traslladar-ho després a l'àmbit de les agrupacions d'individus. Podeu tractar estes qüestions:
 - Relacions d'igualtat / relacions jeràrquiques.
 - Relacions d'ajuda mútua / relacions interessades.
 - Relacions beneficioses per a totes les parts / relacions dolentes.
- ✓ Poseu en comú exemples de relacions interpersonals que funcionen segons els model anteriors i exemples d'organitzacions que també ho facen.
- ✓ Divideix la classe en grup i encomana una xicoteta activitat de recerca en la xarxa. Després compartiu a l'aula la informació:
 - Com va nàixer el moviment cooperativista?
 - Quins van ser els primers grups cooperatius?
 - En què ha consistit el cooperativisme a la Comunitat Valenciana al llarg del temps?

3.2. En què consisteix el model cooperatiu?

- ✓ **Material adjunt: Carpeta Activitat 2.**

Tasca 1 **Principis cooperatius**

- ✓ **Material adjunt: Presentació "Principis cooperatius".**

La base del moviment cooperativista queda reflectida en l'enunciació dels set principis cooperatius:

1. Adhesió voluntària i oberta.
2. Gestió democràtica.
3. Participació equitativa en el capital de l'empresa.
4. Autonomia i independència front a tercers.
5. Educació i formació de les persones.
6. Cooperació entre les cooperatives.
7. Interés per la comunitat.

Estos set principis, que constituïen l'esperit dels primers grups humans que es van organitzar com a cooperatives, són en l'actualitat el marc que sustenta tota cooperativa.

- ✓ Projecta la presentació adjunta que s'anomena "Principis cooperatius". Voràs que estan enunciats els set principis i cadascun va acompanyat d'una il·lustració. Eixes imatges no són aleatòries, sinó que estan fetes per set il·lustradors reputats, a qui se'ls va encomanar que representaren un principi cooperatiu (veieu la web <http://www.ucev.coop/los-7-principios-cooperativos-ilustrados>).
- ✓ Després de vore'ls, comenteu els principis a classe i busqueu la relació entre el contingut del principi i la seua representació artística.
- ✓ A continuació, cada alumne ha de triar el principi que li resulte més significatiu i preparar a casa una representació artística d'ell. Poseu en comú les representacions explicant per quin motiu ha triat eixe principi en concret i en què es basa la seua representació.
- ✓ Si vols adquirir les làmines dels set principis cooperatius per a penjar-tes al teu centre, posa't en contacte amb FEVECTA i ells t'explicaran com pots fer-ho.

Tasca 2

Com es constitueix una cooperativa?

- ✓ **Material adjunt: Presentació "Com es constitueix" i "Organització CTA".**

Projecta les presentacions que et proposem sobre com es constitueix una cooperativa hui en dia i quina és la seua organització interna. S'han de complir una sèrie de requisits, uns tràmits legals i laborals, etc.

- ✓ Quin tipus de cooperativa podrien formar els teus alumnes de classe?
- ✓ En quins grups socials participen que puguen tindre un funcionament semblant?
- ✓ Com a pràctica, constituïu una cooperativa entre els alumnes de classe o, si fóra possible, entre alumnes de distintes classes, per a conèixer de primera mà quin seria el seu funcionament intern i quins avantatges se'n desprendrien d'ella.

Tasca 3

Treball en equip

- ✓ **Material adjunt: Presentació "Treball en equip".**

El treball en equip no és només una de les bases del sistema d'associació cooperatiu, sinó que és la base de qualsevol model pedagògic i una de les competències clau que el nostre alumnat hauria d'assolir per a conduir-se amb èxit pel món.

Com a document adjunt trobareu una presentació sobre la importància del treball en equip per a aconseguir avantatges tant a nivell individual com col·lectiu.

El món dels esports o la música són espais que, per la pròpia natura de les seues activitats, potencien d'una manera especial este tipus de col·laboració.

- ✓ Després de vore la presentació reflexioneu sobre la importància del treball en equip en una societat tan individualista com l'actual.
- ✓ Practiqueu algun tipus d'activitat –esportiva, musical o de qualsevol tipus- posant de relleu la importància del grup per a portar-la a terme, i la incapacitat de fer-ho de manera individualista.
- ✓ Potencieu el treball en equip a l'aula, conscienciant l'alumnat de que es tracta d'una actitud que han de mantenir al llarg de tota la vida, de cara a millorar les relacions personals, a aconseguir un lloc de treball, etc.

3.3. Cooperatives de treball Associat: unitat didàctica

- ✓ **Material adjunt: Carpeta Activitat 3.**

Tasca

La unitat didàctica

- ✓ **Material adjunt: UD CTA Professorat, UD CTA Alumnat.**

FEVECTA ha elaborat també una unitat didàctica destinada als alumnes de FOL que cursen el mòdul Empresa i Iniciativa Emprenedora en els cicles formatius de grau superior. Ara la posem a l'abast del professorat que participa d'Aprenent de 9, especialment per als cursos de secundària, per l'interès que presenta en quant a gradació de continguts i proposta d'activitats.

La unitat didàctica està pensada per a desenvolupar-se de 3 a 7 sessions, però com tots els materials d'Aprenent de 9, el professorat pot extraure d'ella allò que li resulte adequat i interessant per al seu grup d'alumnes.

Els materials de la unitat didàctica contenen un document per al professorat i un altre per a l'alumnat.

3.4. Un conte i un còmic

- ✓ **Material adjunt: Carpeta Activitat 4.**

Tasca

Un conte i un còmic

Per a tancar la proposta presentem dos documents amb un caràcter més lúdic que podeu utilitzar a la vostra conveniència:

1. Un conte per als més menuts sobre els avantatges que comporta el treball en equip i el funcionament assembleari.

2. Un còmic molt interessant que reflexiona sobre les qüestions d'empleabilitat i iniciativa personal dels nostres joves una volta han acabat els seus estudis. A més, el còmic incorpora com a colofó un resum esquemàtic de tot el que suposa el model cooperativista.

Obrint 4 portes!

Obrint portes! és el títol de l'actuació educativa que tanca la proposta didàctica. És potser una de les parts més interessants per a l'alumnat perquè l'enfronta amb el món circumdant i convertix el seu entorn habitual en un espai on l'aprenentatge també és possible. Suposa el traspàs del centre educatiu, l'obertura de portes, la pràctica real de les competències.

La importància d'esta actuació també residix, d'altra banda, a demanar a la societat que es faça càrrec de l'educació dels seus jòvens en la mesura que és responsable. S'ha de conscienciar el conjunt de la societat que no pot abdicar de la seua responsabilitat educativa. Abans, però, ha de col·laborar de manera altruista en la formació dels seus conciutadans i implicar-s'hi activament assumint compromisos.

Des de les aules han de valorar-se justament les oportunitats d'aprenentatge que oferix l'entorn; hem de ser conscients que l'aprenentatge no es dóna només en l'àmbit estrictament acadèmic, i s'ha d'actuar, per tant, en conseqüència amb això. D'esta manera sí que es potenciarà l'aprenentatge autònom al llarg de la vida i es dotarà els/les alumnes de ferramentes per a seguir formant-se de manera autònoma, independent.

L'escola ha de caminar necessàriament cap a la societat; la societat necessita caminar cap a l'escola i fer-se present amb les seues preocupacions i exigències. La proposta que presentem en **Obrint portes!** és la següent:

Jornada sobre cooperativisme

QUAN?

- ❖ Al llarg del mes de gener, segons la disponibilitat dels participants.

Dins el moviment cooperativista general, existeix un grup de cooperatives dedicades exclusivament a l'ensenyament. Es tracta de les escoles cooperatives, que traslladen els principis i valors cooperatius a l'àmbit de l'educació, tant a nivell de gestió, com de funcionament i fins i tot de models pedagògics. A la Comunitat Valenciana, la UCEV (Unió de Cooperatives d'Ensenyament Valencianes) és l'associació que aglutina este tipus de cooperatives.

Gràcies a la col·laboració de FEVECTA i UCEV amb el projecte educatiu Aprenent de 9, els centres que així ho sol·liciten podran rebre una sessió informativa destinada a docents, alumnes i familiars sobre el moviment cooperativista i els seus models educatius.

COM?

- ❖ Una jornada d'informació sobre el model cooperatiu a les escoles.

Els centres que desitgen rebre una sessió informativa sobre el model educatiu cooperativista podran sol·licitar-ho posant-se en contacte amb **XXXXXX**

La impartició de la jornada serà gratuïta i estarà subjecta a la disponibilitat dels membres de la **XXXXXX**.



5. avaluació

L'aplicació del projecte **APRENT DE 9. PROPOSTES EDUCATIVES** ha de dur-se a terme associada a un procés de seguiment i avaluació que permeta diagnosticar l'eficàcia de la seua posada en marxa i introduir-hi les mesures de millora necessàries.

Cada docent realitzarà la seua pròpia avaluació amb el grup d'alumnes amb els quals l'aplica, intentant sempre formes d'avaluació inclusives, que no generen interferència i que servisquen per a mesurar verdaderament el grau de competències adquirides per l'alumnat. Esta avaluació es realitzarà respecte de les competències i els objectius proposats, sempre adequats i seqüenciats, això sí, al nivell educatiu amb què s'haja treballat.

En esta línia, es promourà una avaluació contínua, basada en l'observació directa i en el grau de participació de l'alumnat. Les formes d'autoavaluació i coavaluació també oferixen vies eficaces per a obtindre dades sobre el grau d'adquisició de competències i resulten ben integrades en el procés d'ensenyança-aprenentatge.

Junt amb esta avaluació de cada docent dins de la seua àrea, haurà de posar-se en comú una avaluació conjunta entre els distints departaments que hagen participat en l'aplicació del projecte, així com una avaluació global que coordinarà el responsable del projecte en el centre.

D'esta avaluació farà partícip l'Administració al final del desenrotllament de la proposta educativa, a través del qüestionari que apareix en la pàgina web. Per la seua banda, l'Administració durà a terme una avaluació paral·lela basada en els dades aportades pels centres educatius per a implementar les mesures de millora necessàries.